

Desember 2011

Vedtatt av landsstyret 15. desember

Bruk reservasjonsretten mot vikarbyrådirektivet

EL & IT Forbundet krever at LO-sekretariatet tar vikarbyrådirektivet opp til ny behandling og fatter vedtak om å kreve at regjeringen bruker reservasjonsretten. Vi krever også at saken settes opp i LOs representantskap 21. februar 2012. EL & IT Forbundet oppfordrer sine medlemmer om å gå til politisk streik på den vedtatte aksjonsdagen 18. januar 2012, og vil be LO slutte seg til denne oppfordringen.

EL & IT Forbundet og flere andre forbund har bedt om at regjeringen avviser vikarbyrådirektivet fordi det vil åpne for angrep på Arbeidsmiljølovens krav til faste ansettelses.

Vi trenger ikke vikarbyrådirektivet for å sikre vikarenes lønns- og arbeidsforhold. Vi trenger en styrking av Arbeidsmiljøloven for bedre vern mot midlertidige ansettelses og for å styrke arbeidstakernes stilling overfor useriøse arbeidsgivere.

Vi har vært forberedt på at den politiske høyresida og NHO ville presse på for å få svekket arbeidstakernes vern mot midlertidige ansettelses. Svekkelse av stilingsvernet har vært et prinsipielt standpunkt for høyresida, i Norge som i resten av Europa. Vi er imidlertid både overrasket og skuffet over at Aps stortingsgruppe, samtidig som den har regjeringens arbeidslivsmelding til behandling, skulle gå inn for å implementere direktivet. Begrunnelsen som ble brukt, at direktivet ville sikre vikarenes lønn, vitner om politisk naivitet eller fantasiløshet.

EL & IT Forbundet anser retten til faste ansettelses som selve grunnsteinen i den norske arbeidslivsmodellen. Faste ansettelses er grunnlaget for fagbevegelsens kollektive makt, og avgjørende for gode lønns- og arbeidsvilkår for den enkelte arbeidstaker. Den vesenligste forskjellen på arbeidslivsområdet mellom Norge og EU-landene er at andelen midlertidige ansatte har sunket i Norge, mens den har økt i EU. Økt bruk av midlertidige ansettelses er et sentralt element i strategien til EU-byråkratiet og høyresida i Europa for å få fart i omstillingene i EU-økonomien. Økningen av midlertidig ansatte har bidratt sterkt til å svekke oppslutningen om fagbevegelsen i de europeiske landene, og har skapt en voksende gruppe arbeidstakere som blir stående utenfor det ordinære arbeidsliv. Vikarbyrådirektivet må leses i denne konteksten.

Den rød-grønne regjeringen har stått fram som varm forsvarer av den norske modellen. Regjeringen har også fått fram en ny IA-avtale og henviser til arbeidslinja som grunnlag for norsk velstand og velferd. Implementering av Vikarbyrådirektivet peker i stikk motsatt retning. Direktivets hovedformål er å legge til rette for flere vikarer og økt arbeidsinnleie, på bekostning av faste ansettelses.

Midlertidige ansatte taper elementære rettigheter som sikker inntekt, kompetanseheving og sosiale ytelser på linje med andre ansatte. Høy andel midlertidige arbeidstakere rammer også virksomhetene ved at produktkvalitet og lojalitet svekkes. Og det rammer samfunnet i form av hyppige ledighetsperioder og fare for utstøting og synkende yrkesdeltakelse.

Tolkingen av direktivet og konsekvensene for øvrig lovverk som kan knyttes opp til direktivet, legges til ESA, slik direktivets praksis vil bli tolket av EU-domstolen. Vår erfaring med disse to organene er at forsvaret av arbeidstakerrettigheter har lav prioritet. Vi har heller ikke gode erfaringer med garantier fra Stortinget og regjeringen om konsekvenser av norsk tilslutning til EU-bestemmelser. Tvert om har vi sett at slike garantier ikke har noen betydning for hvordan avtaler eller direktiv tolkes av ESA og EFTA-domstolen i ettertid.

EL & IT Forbundets landsstyre mener en eventuell implementering av vikarbyrådirektivet vil bidra til å uthule arbeidsmiljølovens forsvar av faste ansettelser, og dermed også undergrave den norske arbeidslivsmodellen. Vedtaket i stortingsgruppa til Ap kommer også før den varslede høringsrunden regjeringen har lovet, og svekker ytterligere vår tillit til eventuelle garantier fra regjeringen. Samtidig har skepsisen til, og motstanden mot, direktivet økt kraftig i fagbevegelsen.